

مجموعه سؤالات درس :

« انقلاب اسلامی »

رشته :

مدیریت بیمه - بیمه اشخاص

استاد :

جناب آقای برزگر

نام دانشگاه: علمی کاربردی امور مالیاتی استان قم

تهیه و تنظیم: دانشجو محمد یونس امیدی

نیمسال تحصیلی ۹۵۲

۱- اصلاح و شورش را تعریف کرده و تفاوت آنها را با انقلاب بنویسید.

- اصلاح یا فرم، تغییر آرام و تدریجی، مسالمت آمیز و روبنایی در یک نظام است که معمولاً در جامعه‌ای متعادل اتفاق می افتد.
- شورش، اعتراض مقطعی گروهی از مردم در بخشی از کشور نسبت به برخی دولتمردان یا سیاستهای حاکم است.

- تفاوت اصلاح با انقلاب :

- ۱- مردم مشارکت ندارند.
- ۲- اصلاحات در فضایی آرام صورت می گیرد.
- ۳- تغییر و تحول مربوط به بخشی از ساختار حکومت است.

- تفاوت شورش با انقلاب :

- ۱- در شورش فقط بخشی از مردم مشارکت دارند.
- ۲- شورش در بخشی از کشور اتفاق می افتد.
- ۳- شورش مقطعی است.
- ۴- در شورش خشونت کمتر از انقلاب است.

۲- گونه های مختلف انقلاب را توضیح دهید.

۱- انقلاب سیاسی :

با تغییر ساختار سیاسی، بدون تغییر ساختارهای اجتماعی همراه است. این انقلابها ساختار حکومت را تغییر می دهند.

۲- انقلاب اجتماعی :

عبارت است از تغییر سریع و اساسی در ساختار سیاسی، اقتصادی و اجتماعی یک جامعه که با حرکت و قیام عمومی مردم همراه است. این انقلابها، اغلب موجب رشد الگوها، اندیشه ها و خواستهای بزرگ بین المللی نیز می شوند.

۳- انقلاب را از دیدگاه شهید مطهری توضیح دهید.

انقلاب عبارت است از طغیان و عصیان که مردم علیه نظام حاکم موجود برای ایجاد وضع و نظمی مطلوب انجام می دهند. پس ریشه های انقلاب دو چیز است : یکی نارضایتی و خشم از وضع موجود و دیگری آرمان یک وضع مطلوب.

۴- خصوصیات و ویژگی های انقلاب را نام برده و مختصر توضیح دهید.

۱- مشارکت مردمی :

اکثریت جمعیت مردم کشور یا اکثریت طبقات موجود در کشور، در بدو شروع انقلاب حضور دارند. عده ای مخالف انقلاب هستند مانند بعضی سلطنت طلبها چون حکومت سلطنتی بوده است.

۲- خشونت و خونریزی :

هم مردم و هم حکومت دست به خشونت می زنند. انقلابی نمی تواند اتفاق بیافتد که خشونت نداشته باشد. در اینجا خشونت یعنی حرکات مغایر با قوانین جاری یک کشور.

۳- تغییر و تحول اساسی در ساختار سیاسی و اجتماعی و... :

در حوزه سیاسی حاکمان عوض می شوند و در حوزه اجتماعی، فرهنگ خارجی وارد نمی شود. در حوزه اقتصاد، نظام حاکم کارگزار نیست و بخش خصوصی وارد می شود.

۴- انقلاب در روند خود باید چند مرحله را بگذراند :

(الف) براندازی (ب) انتقال و جابجایی قدرت

(ج) پاک سازی مهره های اصلی حکومت قبلی (د) تثبیت نظام جدید، سازندگی و تحقق آرمانهای انقلاب

۱- چه عواملی سبب شد که ایرانیان از خود بپرسند چرا عقب مانده و یا عقب نگاه داشته شده اند؟

در پاسخ به این سؤال دو دیدگاه برای برون رفت ایران از این وضعیت مطرح شد.

- ۱- پیشرفت ایران را در الگوبرداری تقلیدی از غرب و نفی فرهنگ خودی می دانست که به عنوان الگوی ترقی مطرح می شود.
- ۲- فاصله گرفتن از آموزه های اصیل اسلامی را عامل عقب ماندگی ایران می شمرد و راه برون رفت از این وضعیت را تمسک به فرهنگ خودی می دانست که به عنوان الگوی تعالی مطرح می گردد.

۱- چالش میان دو الگوی شبه ترقی غربی و پیشرفت را پیش از نهضت مشروطه تبیین نمایید.

این چالش را می توان در قالب دو نگرش « مشروطه مشروعه » بر مبنای اسلام و « مشروطه غربی » نیز جستجو کرد. هرچند هر دو بر محدود شدن استبداد و قانون گرایی تأکید می کردند، تفاوت اساسی آنها در این بود که در مشروطه مشروعه، محدودیت استبداد و قانون گرایی در قالب اسلام و در دیگری بر اساس قانون عرف و نگاه اومانستی و ضدیت با مذهب بود.

۲- دلایل شکست نهضت مشروطه را بنویسید.

- ۱- حذف نگرش مشروطه مشروعه
- ۲- اختلافات گسترده در میان رهبران آن
- ۳- مشکلات داخلی شامل مشکلات اقتصادی، سیاسی و اجتماعی
- ۴- تغییر رویکرد انگلستان درباره ایران
- ۵- ابقای رژیم سلطنتی
- ۶- نبود رهبری واحد در رأس مبارزات

دانشگاه علمی کاربردی امور مالیاتی قم
رشته مدیریت بیمه - بیمه اشخاص
دانشجو: محمد بونس امید

۳- علت اصلی نهضت تنباکو و سرانجام آن را بنویسید.

علت آن، واگذاری انحصاری خرید و فروش و تهیه توتون و تنباکو در داخل و خارج ایران به مدت ۵۰ سال به یک شرکت انگلیسی. سرانجام با صدور فتوای تحریم تنباکو از سوی میرزای شیرازی، حکومت در سال ۱۳۷۰ شمسی، امتیاز یاد شده را لغو کرد و شرکت دخانیات شاهنشاهی را برچید.

۱- عوامل شکست نهضت نفت را بنویسید.

- ۱- اختلاف میان روشنفکران و روحانیون بعد از فاجعه ۳۰ تیر
- ۲- کنار زدن شخصیت های مهم و برجسته از جمله آیت ... کاشانی
- ۳- بکارگیری افراد بدنام و سکولار در کابینه مصدق (مانند سرلشکر وثوق)
- ۴- اعتماد بیش از حد دکتر مصدق به آمریکایی ها

۲- نظریه حکومت اسلامی و ولایت فقیه را از دیدگاه امام خمینی تبیین نمایید.

امام خمینی، نظریه حکومت اسلامی را با عنوان « ولایت فقیه » در مسجد شیخ انصاری نجف آغاز کرد و کوشید تا اثبات کند فقها و علمای مسلمان، حکومت و ولایت دارند؛ دین از سیاست جدا نیست؛ ایدئولوژی اسلامی فراتر از عبادات است و اسلام واقعی، دینی سیاسی - اجتماعی است. همچنین خطر صهیونیسم را مطرح کردند و رژیم ایران را عامل عقب ماندگی مسلمانان می دانستند.

۳- علل پیوستن مردم به جبهه مخالفان رژیم پهلوی را بنویسید.

- ۱- سرکوب مخالفین : شاه به شدت، مخالفان را سرکوب می کرد و از این جهت تعداد مخالفان بیشتر می شد.
- ۲- مردم، مراجع و علما را قبول داشتند و از آنها اطاعت می کردند و هر موقع اعلام فراخوان می نمودند، مردم در صحنه حضور داشتند.
- ۳- وجود رهبری فقیه جامع الشرایط : مردم نظر و فرمان امام را در حکم شرعی می دانستند و از این جهت حتی از جانشان هم می گذشتند.

۴- علت قیام ۱۹ دی ۱۳۵۶ را نوشته و ویژگی های آن را نام ببرید.

علت قیام، مقاله ارتجاع سرخ و سیاه در توهین به اسلام و روحانیت و امام خمینی بود.
ویژگی ها :

- ۱- احزاب سیاسی شناخته شده نقشی در تحولات نداشتند.
- ۲- بیشتر تظاهرات از مساجد شروع می شد و به همین جهت، جنبه مذهبی آن مشهود بود.
- ۳- دعوت به تظاهرات عمدتاً از سوی رهبران انقلاب بویژه امام خمینی بود.

۵- نقش سازمان مجاهدین خلق را در جریان انقلاب اسلامی بنویسید.

سازمان مجاهدین در پیروزی انقلاب اسلامی نقشی درخوری نداشت، اما هنگامی که پیروزی را قطعی دید، به ظاهرسازی و روشهای منافقانه روی آورد و خود را همراه انقلاب نشان داد و در واقع از همین روی بود که به منافقین شهرت یافتند. اعضای این گروه پس از انقلاب نیز برای یارگیری، باز با همان چهره منافقانه حرکت کرد. پخش گسترده عکس امام خمینی با آرم سازمان، از اولین شگردهایی بود که در این راستا انجام شد. سرانجام نیز منافقین به ترور و جنگ مسلحانه با جمهوری اسلامی روی آوردند و بسیاری از رهبران انقلابی و مردم عادی را به شهادت رساندند.

۶- فرآیند تکاملی الگوی پیشرفت و تعالی را در اواخر عصر قاجار توضیح دهید.

نقطه عطف تاریخی در این الگو و عصر قاجار، شکل گیری جنبش تنباکو است که بر مبنای نفی استعمار و از سویی بر پایه قاعده نفی سبیل بنیان گشت. شکل گیری جنبش عدالت خانه از دیگر مراحل این الگو بود که بر اساس مدل بومی، نفی استعمار را طلب می کرد.

۷- نقش احزاب را در شکل گیری انقلاب اسلامی بنویسید.

با توجه به سرکوب احزاب و گروهها تا پایان سال ۱۳۵۵، در فضای انقلابی سالهای ۵۶ و ۵۷ هیچ حزب یا گروه انقلابی مدعی قدرت وجود نداشت. تنها با ساماندهی مؤثر رهبری انقلاب بود که مردم در زمره مخالفان وضع موجود قرار گرفتند.

۸- فرآیند بسیج سیاسی را در وقوع انقلاب اسلامی نام ببرید و ویژگی آنها را بنویسید.

الف) تظاهرات در سطح محلی :

احزاب حضور نداشتند و بیشتر تظاهرات از مساجد بود و جنبه مذهبی داشت و دعوت به راهپیماییها از طرف رهبران انقلاب بویژه امام خمینی بود.

ب) گسترش تظاهرات مردمی در سطح کشور :

روحانیون مدارس دینی برای تبلیغ، راهی مناطق مختلف شدند. اغلب این روحانیون بخصوص طلاب جوان، حاملان پیام انقلاب بودند.

ج) اعتصابات و تظاهرات گسترده :

استفاده از روش مقاومت بدون خشونت و راه اندازی اعتصابات بود.

د) مرحله سرنوشت ساز و کنش های جمعی :

عمل سیاسی مردم بود که در مواقعی مستقیماً با سربازان دولتی درگیر می شدند، یا حتی پادگانها را تصرف و سلاحها را خارج می کردند.

۱- استقلال طلبی و هویت خواهی در انقلاب اسلامی را بر مبنای دیدگاه های امام خمینی توضیح دهید.

از دیدگاه امام، انقلاب ایران، انقلاب فرهنگی و بازگشت به هویت خودی بود و بحران فرهنگی و هویت، زمینه ساز بروز و ظهور انقلاب شد.

۲- تداوم اسکاچپول درباره شکل گیری انقلاب اسلامی چه نظریه ای دارد ؟

از نظر خانم اسکاچپول، انقلاب یک پدیده جبری است و خارج از اراده انسانهاست و عوامل از پیش تعیین شده، انقلاب ها را بوجود می آورند و از این جهت او معتقد است که فرهنگ، ایدئولوژی، دین، رهبری و مردم در ظهور و بروز انقلاب اثرگذار نیستند، اما با وقوع انقلاب اسلامی، نظریه او با چالش مواجه شد و در مقاله ای تحت عنوان « دولت تحصیلدار و انقلاب شیعی »، نظریه خود را اصلاح کرد و گفت : انقلاب ایران با برنامه ریزی قبلی و با رهبری امام خمینی و حمایت مردم به پیروزی رسید.

۳- دیدگاه میشل فوکو را درباره انقلاب اسلامی شرح دهید.

۱- انقلاب ایران، اقتصادی و مادی نبوده است چون مشکل اقتصادی مردم در حدی نبوده که به انقلاب منجر شود.
 ۲- انقلاب ایران، تصادفی و اتفاقی نبوده است بلکه در طول سالیان متمادی و با رهبری مرجع دینی و حمایت مردم به پیروزی رسیده است.
 ۳- انقلاب ایران، انقلاب معنویت گرای سیاسی و پُست مدرن بوده است. انقلاب ایران در نفی سکولاریسم است.

۱- چالش های داخلی را در فرآیند تثبیت نظام جمهوری اسلامی نام ببرید.

الف) ناامنی و بی ثباتی توسط گروه های ضد انقلاب در سراسر کشور
 ب) ناهماهنگی دولت موقت با اهداف انقلاب اسلامی
 ج) تسخیر لانه جاسوسی؛ چون سفارت آمریکا محلی برای تداوم جاسوسی در ایران بود.
 د) واقعه طبس توسط آمریکا برای آزادسازی گروگانها و سپس براندازی نظام جمهوری اسلامی
 ه) ترور شخصیت های فکری، سیاسی و مذهبی توسط ضد انقلاب
 و) کودتای نوژه با هدف حمایت از بنی صدر و بمباران جماران
 ز) تحمیل جنگ توسط استکبار از طریق صدام
 ح) ناهماهنگی بنی صدر با نیروهای انقلاب در خصوص مسائل داخلی و جنگ که به عزل او انجامید.
 ط) قطعنامه ۵۹۸ شورای امنیت برای آتش بس در جنگ

۲- هدف آمریکایی ها از عملیات در صحرای طبس را بنویسید.

آزادی گروگان ها - براندازی جمهوری اسلامی

۱- دستاوردهای سیاسی انقلاب اسلامی را در سطح داخلی بنویسید.

الف) سرنگونی نظام شاهنشاهی و استقرار حاکمیت الهی :
 نظام شاهنشاهی، مقبولیت مردمی و مشروعیت دینی نداشت و نیز مردم نقشی در حکومت نداشتند ولی با استقرار جمهوری اسلامی، مقبولیت و مشروعیت که دو رکن اساسی یک نظام سیاسی است، نمود پیدا کرد.
 ب) افزایش بینش و مشارکت سیاسی مردم :
 در نظام شاهنشاهی، مردم آگاهی و بینش سیاسی مناسبی نداشتند و در امور کشور مشارکت فعال نداشتند ولی در جمهوری اسلامی، مردم، عنصر فعال در انتخاب نوع نظام سیاسی و انتخاب حاکمان نظام سیاسی هستند.
 ج) استقلال و دگرگونی اصول سیاست خارجی :
 در نظام شاهنشاهی، ایران کشوری کاملاً وابسته به استعمارگران بود و هیچ گونه نقشی در معادلات جهانی نداشت ولی بعد از انقلاب، ایران کشوری اثرگذار در منطقه و نظام بین الملل شد.

۲- دستاوردهای فرهنگی انقلاب اسلامی را در سطح بین الملل شرح دهید.

الف) ترویج فرهنگ مردم سالاری دینی :

جمهوری اسلامی ثابت کرد که کشورها می توانند بر پایه احکام دین خدا (مشروعیت) و با نقش و مشارکت حقیقی مردم (مقبولیت)، نظام سیاسی مردم سالاری دینی ایجاد کرد.

ب) ترویج فرهنگ استقلال خواهی و استکبار ستیزی :

یکی از ویژگی های انقلاب، نفی کامل سلطه بیگانه بود. این فرهنگ در خیلی از کشورها تأثیرگذار بود و در نهایت بخشی از خواسته ها و مطالبات آنها به شمار آمد.

ج) فرهنگ سازی درباره وحدت تمدنی جهان اسلام :

انقلاب اسلامی میان مذاهب اسلامی وحدت ایجاد کرد تا در مقابل دشمن مشترک بهتر مبارزه کنند.

د) احیای نقش جنبش های آزادی بخش :

با پیروزی انقلاب اسلامی، جنبش های آزادی بخش، روحیه بهتری گرفتند و در مبارزه با رژیم های دیکتاتور و مستبد جدی تر شدند.

فصل ۹ :

دانشگاه علمی کاربردی امور مالیاتی قم
رشته مدیریت بیمه - بیمه اشخاص
دانشجو : محمد یونس امیدی

۱- چالش های داخلی انقلاب اسلامی در آینده را تشریح کنید.

الف - تهاجم فرهنگی :

همان جنگ نرم است که از طریق کتاب، مطبوعات، سینما، اینترنت و... می تواند به استحاله فرهنگی منجر شود.

ب - سکولاریسم :

سکولارها معتقدند که دین و سیاست از هم جدا هستند و رابطه ای بین آنها وجود ندارد. نخبگان علمی فرهنگی باید با تبیین مردم سالاری دینی، تبلیغات غیرواقعی آنها را خنثی کنند.

ج - نابرابری اجتماعی :

نابرابری اجتماعی شکاف طبقاتی را بوجود می آورد که این شکاف، تبعیض های قومی نژادی را به دنبال دارد. تبعیض ها هم نارضایتی قومی به دنبال داشته و نارضایتی قومی می تواند اساس نظام سیاسی را متزلزل کند.

د - مشکلات اقتصادی :

از جمله مشکلات اقتصادی اشتغال، بیکاری و تورم و اقتصاد نفتی است. این مشکلات می تواند عواقب جبران ناپذیری برای کشور داشته باشد. راه مقابله با آن، این است که باید به تولید داخلی، صادرات و اقتصاد مقاومتی توجه بیشتری نشان دهیم.

هـ - علوم انسانی :

علوم انسانی هر کشور مطابق با فرهنگ و ارزشهای آن جامعه است در غیر اینصورت می تواند انحرافات فکری و فرهنگی را به دنبال داشته باشد.

۲- جنگ نرم و تاکتیک های آن را به عنوان یکی از موضوعات پیش روی انقلاب اسلامی تبیین نمایید.

الف - جنگ روانی :

جنگ روانی یعنی استفاده از رسانه ها برای تضعیف کشور موردنظر با بهره گیری از مطبوعات، خبرگزاریها، صدا و سیما، اینترنت و ...

ب - برچسب زدن :

در برچسب زدن ارزشهای یک جامعه را غیر حقیقی جلوه می دهند، مانند بنیاد گرایی؛ و مقاومت یک کشور را تروریسم جلوه می دهند.

ج - کلی گویی :

در کلی گویی حقیقت یک موضوع گفته می شود، بلکه کلیاتی از موضوع را مطرح می کنند تا مخاطب یا شنونده بدون بررسی و یا استدلال نظرات آنها را قبول کند.

د - دروغ بزرگ :

دروغ بزرگ را بطور مستمر منتشر می کنند تا بتواند اثرگذار باشد؛ چون دروغ هر چه بزرگ تر باشد، قبول آن از طرف عموم مردم راحت تر است.

هـ - پاره حقیقت گویی :

بخشی از حقیقت را می گویند اما بقیه مطالب، غیر حقیقی و غیر واقعی هستند.